

191a

Въ жтровѣ васнѣ
нѣкыл сѫще· и
тъщесловесъцн·
Свонмъ сластемъ
слoughлаше слове-
сты· отъ земля въ-
зглашаєин· ←
Иакоже оуко благо-
нскоусянн мъно-
гъиимъ: ←
Иако пауе тъщающе
сѧ самн· или по-
гѹблѧюще и
кѹевъ неповиннъ-
нъиихъ· простѣн-
шиихъ дшь проли-
вающе· отъ ржкѣ
нашени и възни-
щема·
Нъ вѣдаже оунѣ-
ше сѫще ннѣмъ·

191b

Хтытреишиемъ сво-
л бръзды въздрѣ-
гатн· неже ннѣмъ
бръздыннкомъ въи-
ти· не хтытромъ сѫ-
щемъ·
Пауе же слoughъ пола-
гатн благооумъиъ·
неже азъикъ подвѣ-
затн ненакаџанъ·
Се съглавъше самн
себѣ· и еда не зъло-
мъ съвѣтъннко-
мъ·
Яще ли нн· нъ одауе
прназннвомъ·
Сего дѣлга и глимо-
и и дѣлемои· наоу-
чнти сѧ не вѣдаж-
ще пауе· или оунѣ-
ти не вѣдаже и-

191c
ску^{сн}хомъ.
Любъзно бо имену же
понѣ въ глѹбо-
кж старость. слово
въстїпнть сѣдь.
и оѹспѣти новѣ
дшн. въ благѹ-
стѣн мѹгы.
Икоже каӡати и-
ны. науинати
прѣжде да же
салиѣмъ не нака-
зывашемъ сѧ постї-
жънѣ. и въ дѣль-
ви глининѣ оѹ-
нити сѧ.
Се же и есть глуемое
въ ииѣхъ дшн
поѹунти сѧ вла-
гѹстню. зѣло га-
влꙗиетъ мн сѧ

191d
Безѹмъливъї-
хъ съи. или дрѣ-
зънхъ. не сънты-
слынънхъ же: ←
Ельма же еше не ра-
зѹмѣвъше. дрѣ-
зѹмїжъ на дѣланн-
и.
Жидовъсции оѹбо
прѣмѣждрии зѣ-
ло глють. тако вѣ
иїкъи прѣвъи за-
конъ. въ ииѣхъ па-
чє добрѣ ины хва-
лии. тако не въсе-
моу въздрастоу.
въсѧ къннгы по-
дамти.
Нѣсть бо се строннѣ
тако и не въсѧ тоу
абиie сѫщѧ. въсѣ-

192a

мъ разоумынън·
Белъни во оубо мъ-
ногъни мъ врѣдн-
ти са· виднитъ-
ли глахвльшиен: —
Нъ овты попоуща-
ти непрѣва вѣсѣ-
мъ· якоже вѣтї
овьщемъ· и хъ
же и тѣлесънои
не пенскжъно: —
Я дроугыя не юнѣ-
мъ· нъ вѣтвьши-
ни мъ вѣшие дѣво-
иж десатоу ти
пати лѣть оупъ-
вати·
Аже хъдоиж оде-
ждеиж· танноиж
добротоиж покрты-
ваижть· трупѣни·

192b

и любъве троуда·
и свѣтъла жнитна·
И єдинѣмъ оунщено-
мъ оумомъ· просвѣ-
щаюмо и мышаюмо·
И якоже могжшюмоу
се вѣздрастоу· на-
дъ тѣломъ сми
бывати· и вѣзїти
добрѣ къ донхѹ о-
тъ писания·
Намъ же нѣсть ии
єдинъ же нарекъ·
иеже наказовать нъ
наказаномъ вѣ-
ти·
И якоже и камыци
прѣже не сжинимъ
урѣстъ нерѣдана
племенемъ: —
Ии оно сми· а онѣмъ

192c

се повелѣвати· —
Ин праавило никоје
же нравъмъ·
Нъ тако повръжено
иестъ· и сълнчано
дѣяніе·
Нъ тако зъвлѣ живе-
мъ· такоже мъно-
жѣніе настъ наре-
кжть въсн прѣжке
съвръшенія прѣ-
вънхъ властъ· и дѣ-
тъскааго нѣмова-
ниа·
Прѣжке вълѣженія
въ стѣна двери·
Прѣждѣ оувѣдѣнн-
ia· понѣ именемъ·
стѣнхъ кънингъ·
Прѣждѣ познани-
я прѣвааго· и нова-

192d

аго завѣта· обра-
зъ и порожънин-
къ·
Іестъ же не рѣкъ прѣ-
же омъвенія тї-
нъ дшѣнъя
сралы· елико же
зълобъ нали прї-
мѣн·.
Яще дѣвѣ или трѣ
словеса· о благочь-
стънънхъ· трои-
дни сѧ и токе
слѹхомъ а не отъ-
връженія·
Или съ дѣломъ ма-
ло повесѣдоуи-
мъ·
Или коукоулъ до-
брѣ възложими·
Или до потаса прѣ-

193a

и жадните сѧ· вла-
гѹстниа тварь
нѣкож·.
И налиуне сѧѣ са-
ми оушарыше дн-
въ: прѣдъестолниа
и стьмышиленниа·
Ст҃ѣ не пеленъ самъ-
ниъ тоу аби· и·
сми прѣмжади оу-
чунтели·.
И въисоци о вѣскъ-
нхъ·.
И старѣниниество
кънижкинкъ· и
законънкъ·.
И поставляю сѧ
сами· нѣснтыл
И просимъ възмы-
вати сѧ отъ улкъ
оучунтели· и нн-

193b

къдеже кънигы·
И въсе вты лѣпо ра-
зумѣти дѣви·
и бладъ широка
стѣны·.
И тоужими оубо
аще не зѣло похва-
лгаеми вѣдемъ·.
Се несъблажкышн-
и и простѣнини: ←
Укто же дѣвиенѣн-
шни и доблѣншнї·
Мъного отъсажди-
въше ны· ←
Яще тако възмънї-
ть сѧ· и томивъ-
ше и нн въ укто
же положиевъше·
отндоша· и обѣ-
щниж акты несла-
гѹстнвтыихъ по-

193c

ХОУЛНВЪШЕ.
Яше комоу ихъ гла-
мъ тако кротъцъ.
и съмъсънъ
приводаше. —
Ръцн мн о чюдесъ-
нън добро ли юстъ
пласатн. илн
пиполоватн. зѣ-
ло же речетъ оу-
то. —
Чъто же прѣмѣж-
дростъ прѣмѣж-
дроу въитн:
Се же вѣскън-
хъ и и члвускън-
хъ.
Прѣмѣждростъ по-
лагаемъ. и се дад-
датъ.
Кон же болѣшю въи-

193d

ти и въишъшю.
Се прѣмоудростн.
Или си длъгоу прѣ-
моудростъ. и вѣсѣ-
хъ зѣло вѣдѣ та-
ко рекжть. до се-
гоже соутъ благо-
ѹмънн.
Пласаню и пн-
пелованю юстъ
ѹчунтельство
и наѹченнн. и
врѣмене на
се трѣбовиеть са.
и потъ мъногъ
и троудъ. и мъзда
датн юстъ. ово-
гда. и доводънн-
къ трѣбоватн.
и отнти дале.
и ово створитн: —

194a

Я дроугое пострада-
ти. Или же оуми́ни
съвираеть сѧ.
Прѣмѣдрость же
таже въсѣмъ ста-
рѣніиъствоу
иесть въсе въ сеѣ
съвѣравъши: 
доброе имать:
Икоже и бѹг паче.
НЕЖЕ ИМАТЬ ЧУ-
МЬ РАДОВАТИ Сѧ.
ВЪЗГИВАЕМОУ.
Ельма же парїчес-
ть сѧ мъногы ю-
мены.
Тако ли добле иѣ-
кое. и попѣрано
дѣло да възмь-
нишь. такоже
тѣуню хорѣти.

194b

прѣмѣдроу въи-
ти: 
Белка се и есть сѣ-
ще неоуми́ниа.
Яще се имъ глѣмъ.
и помалоу прѣль-
стъ оуншаемъ.
Или ииъ къто отъ
благонаѹчнѣ-
шихъ сѧ. и съ-
мъисльнѣніи.
се
Оно иеже на камен-
и сѣти. и глати
въ оушн не послѣ-
шающиҳъ. тако
и съ. се не сѣть прѣ-
мѣдрн. своего
вѣдѣти недору-
мѣниа.
Тѣмъ же мънн-

194c

тъ сѧ мънѣ добрѣ
ниги соломоунѣ
слово. о ииҳъже ре-
ши юстъ. зълобъ
ижке разоумѣхъ.
Подъ слъницемъ.
ижка възмѣнѣ-
въша сѧ въ себѣ
прѣмѣдра сѫща.
и южке сего зълѣ
казати ииғы по-
ржуенію. иже
своюго неоумѣнї-
я чюиетъ.
Си страсть слъзъ ї
въздуханіа.
Я не иного подобъ-
на.
Іюже мъногашьды
азъ оумиловахъ
сѧ блазѣ съвѣ-

194d

дъи. тако мънѣтї
бывти.
Я мъножае оүи-
млють. и велико
улѣкомъ. ставле-
ніи на добръ нра-
въ соугда слава.
Нѣврауевати же
и ставити недѣ-
гы петроу. аще ю-
стъ или павлоу ве-
ликоу и христосо-
вѹ оүиеніикоу.
И прннитъшнна
съ словесемъ и дѣ-
лъни накаузанї-
я даръ. и въсѣмъ
въсе въивъшема.
да въса прнвъ-
звитнта: —
Намъ же дроуѓъ-

195a

и мъ ве^линко: ←
яще добрѣ стронмї
и сми· и наставлѧ-
еми къ исправлѧ-
и ѹщюлю·
Таковага· и оправлѧ-
ти пораженомъ·
Нъ ельма паула· и
иже тацн же по-
ликихомъ· остан-
вивъше въсѧ и
нъы·
яще сѧ мънитъ·
по оуставленни-
ю закона· и ли
пророчествоу:
Или воеводъствъ·
Или ино икои та-
ково строенни·
Людемъ поставле-
ни бѹша· тако-

195b

же монсн и аро-
нъ:
и неоусъ:
и илан· и еансѣ-
и· сѧдна· ←
Самоуналь дад· ←
Пророкъ множъ-
ство· ←
Іоаннъ· ві· оѹченн-
къ : ←
Инты же по тѣхъ по-
слѣжъ·
Иже мъногы поты·
и троуды прои-
доша·
Старѣншиныств
въ своя лѣта къ-
жъдо·
Сиа въса прѣстжпї-
въше·
Павла тѣчніј по-

195c	195d
ставны съка-	Бъ гладѣ: ←
затела словоу·	Бъ жажди: ←
Н сего да съмотрї-	Бъ наготѣ: ←
мъ· колико есть	Съвѣщаваижща-
и каково дѣло	лъ.
принлежаніе·	Ингъ: ←
Н аще есть хоуда	Бънѣждоу на нъ: ←
дѣла· и мала съ-	Н изъжти: ←
мышиленія: ←	Противно творе-
Нъ да такоже оудо-	щла: ←
вѣ се разоумѣе-	Оставляж отъ
ми· и оудъримъ чь-	гоненія·
то павлъ самъ·	Съборы: ←
о павлѣ глѣть да	Тъмънца: ←
слышимъ·	Бжзы: ←
Оставляю во глѣ-	Обложкынкы·
ти·	Сядниша·
Троуды: ←	По всел дѣни и уа-
Бъдѣнія: ←	сты съмирѣти: ←
Страды: ←	Кошъннца: ←
Страстн: ←	Ененіе камені-

196a

и́мь: ←
Биенни́е жъзль-
и́мь.
Овъхъжденн-
ие: ←
Бѣды по земли-
и
По мореви: ←
Глѣбни́к: ←
Тапани́е: ←
Бѣды рѣчески-
и: ←
Бѣды разбоинни-
чески: ←
Бѣды ѿ роди: ←
Бѣды отъ лѣжї-
въиа: братиа:
Отъ рѣкоу житї-
и: ←
Бес кръмленна
благовѣстова-

196b

и́мь: ←
Ико позорж вѣ аи-
геломъ и улѣко-
мь: ←
Междию бѣи и улѣкы
стоји: ←
За сна тругждаа
са: ←
Я сеноу приводиа и
привлиждаа лю-
ди саждаа сеѣ-
ни вѣнѣвшъиини-
хъ: ←
Сиҳъ оғбо къто съ
достоанниемъ
прондєтъ: по вѣсм
дѣни привезка-
ниe. Коемоужъ-
до оғстроиениe:
Печаль о вѣсѣхъ цр'-
къвахъ: ←

196c

Милостивъноe къ
въсѣмъ и любъ-
зноe братиa: ←
Яще во сѧ ображда-
ше къто.
Н павълъ болаше:
Н дроугън съгла-
жилаше сѧ.
То н павълъ вад-
ше гордъ.
Очевидниа же лю-
бъї троудъ.
Нъмъустано же
нцѣленниа:
Члколовъство
же.
Гръдоиe же пакы: ←
Окоигоже съвъкъ-
плиенниe.
Икоже ии благо-
тото. ←

196d

раслабляти· ли
лютостниj огъке-
стоунти·
Законъ оставля-
л раболъ и влады-
камъ.
Кназемъ и повинъ-
нънитъ: ←
Мажемъ и жена-
ми: ←
Роднителемъ ѹ чл-
домъ: ←
Малъженъство ѹ
хлаусѣ: ←
Бъздъжанниj
и пнтанни: ←
Прѣмѣдростн ѹ
неоумению: ←
Обрѣданни и не-
обрѣданни: ←
Хосови и мироу: ←

197a

Плътни и дѹхов:
За сми благохва-
лнть: ←
Онѣхъ тѣгдай-
ти.
Сми радостни и
вѣнциемъ наѹ-
рнть: ←
Я онѣмъ о везѹмії-
и понимы твори-
ти.
Съ сми ходнть
въ пжть. и по-
движенть сѧ прѣ-
машемънитъ.
Онты же ставля-
ютъ зълѣ ндже-
вша.
Се отължуяютъ:
Се любъве повѣда-
ютъ: ←

197b

Се плауетъ сѧ:
Се веселнтъ сѧ:
Се мѣка напа-
иетъ: ←
Се даннѣхъ сажетъ: ←
Се съходнть:
Се съ собою възно-
снть.
Се жъзльмъ прѣтї-
ти: ←
Се простираютъ дѣ-
хъ кротости: ←
Се възноснть сѧ съ
втысокыин: ←
Се съмѣржутъ сѧ съ съ-
мѣреныин: ←
Се апѣтъ и есть мън-
и: ←
И нынѣ же искоше-
нни обѣщаютъ
глющааго въ ниемъ.

197c

Ха.

Се отъшъствию

хощетъ· и люби-
ть·

Се прѣбываи тѣль-
ми· ихъ дѣла и въ-
жданіи искону-
шають

Не проснть бо сво-
его· ить проснть
умъ·

Иже о христосѣ вла-
говѣстованіи-
мь породн·

Се нарокъ всесго
дѣлнааго старѣ-
ниинства·

Еъ всемъ севе не-
врѣши· иниемъ
на строннои: хва-
лить сѧ·

197d

Немощио· пеуда-

льин: ←

Якы доброи тва-
реню·

Мрѣтвостнио· ии-
сочесовою оутва-
руютъ сѧ·

Бысокъ есть пиль-
тынъин: ←

И душевныиин
веселитъ сѧ·

Не радынникъ вѣ-
дѣниемъ· и зъ-
рѣти рекажи
сказѣ тѣкъръ·

и въ гатанин: ←
Клѣщенъ тѣло о-
унищам акы сѧ-
постатъ· уто
наѹѹмл насть
въ семъ: ←

198a

Или чьто наказа-
я:
Ин мыслити о ий-
жинихъ: ←
Не величати сѧ
оумѣниемъ:
Не вѣставляти
пѣти на дхѣ: ←
За вѣсѧ боретъ: ←
За вѣсѧ молит сѧ.
Бѣрьвѣновають-
вѣсѧ.
Бѣзгарають сѧ за
вѣсѧ: ←
За сѫщад вѣнѣ
закона:
За сѫщад подъ
закономъ: ←
Проповѣдатеель
странамъ: ←
Жидовомъ застѣ-
ж-

198b

пѣнкъ: ←
Дрѣнж иѣуто
и вольшое за
братью своих та-
же по пѣти.
Да дрѣнж и азъ
иѣуто сицѣ гла.
вѣвести вѣ сеke
мѣсто сиа хѣн: ←
Любъве дѣла мо-
лодаши сѧ: ←
О величество оу-
ма: ←
О топота дхѣна.
Подражаютъ хри-
стоса. вѣвѣша
за иы клатвѣ.
Бѣзъмѣшааго не-
моющи наша.
И вѣздвигѣшаа-
го неджиги наша: ←

198c

Или съмъренъкъ ре-
ши: ←
Пострадати икона-
то за на.
Няко везаконъкъ-
тъ прнемлетъ: ←
пръвънхъ хъ тъ-
уиж да спсени
вждкть.
Что же ли гло по
единомоу:
Живы во не севѣ.
иъ хвѹ проповѣ-
даню. и мнръ
севѣ распявън
распявъ съ мнроу:
Н внднмъни въ-
се иматъ мало. и
полъшленна
хѹждъша.
Аще и отъ илма о-

198d

Кръсть дн илурн-
ка. съконъдава-
иетъ благовѣсто-
ванніе.
Аще и до третнаго
неба въсехъ-
щенъ
Аще и породѣ вж-
дѣть вндѣтель.
и нензглани-
мъ наимъ. словесе-
мъ послушате-
ль.
Си павлъ аще къ-
то въ иъ вѣрова
дхомъ. ити же оу-
вотахомъ съ отъ
сихъ:
Да не оуроднви.
И иѣции вждемъ
кънаожи танен-

199a

стн: ←
Или погоннун о-
внраемин: ←
Или облажкаижше
люди лъжаше.
принложж лъжин
облажкаемин. и
пжть ногъ нашї-
хъ съматаиж-
ше.
Или наджгателє
съвладаижше:
Или юноша приста-
въцн. и не съврь-
шени. съмтышле-
ниемъ. не постї-
гножше ии съ ри-
зж. ←
Или съ хлѣбъ. иѣко-
ниоу стадѣниши-
ниствоватн. ←

199b

Или пророцн оѹж-
ше везаконънаа: ←
Или кънаажн непо-
караижше сѧ. и зъ-
лѣ слышатъ съ о-
ѹскыни досто-
ѣнни. жесточн дѣ-
ла гладънъя: ←
Или жърьцн та-
же глатн въ срь-
дьце иїлмоу. вель-
ми оѹдалаижше
сѧ. иже въсе оѹн-
щенъи серафими-
лы. и главъненіж
исаніа оѹкардие-
ть добрѣ и послѹ-
шкествуетъ: ←
Толико ли дѣло оѹбо
и тако троудъно
пѹювъноѹмоу срь-

199c

дъцю· и пеудливоу-
мог·
и сжитеи молъ костъ-
мъ· и мижциомоу
оумъ: ←
Мала же ли вѣда и
оудобѣ прѣбони-
дѣна·
Нъ мънѣ простират-
иетъ великъ стра-
хъ· отъ сего блаже-
нии осніе гла-
къ нали жърь-
цемъ и кнауземъ
важджъ сждѣ: ←
Ико прѣгъло вты-
хомъ стражъвѣ·
и тако сѣть пропла-
та на горѣ· фаворѣ-
стѣ· также потѣуе-
на втысть на оуло-

199d

влиеніе улѣ-
ческамъ дшад-
мъ: ←
и пожалти зѣлѣ-
я: ←
Прѣтѣа прѣкъмъ·
и огњемъ потре-
бнти сждѣна и-
хъ·
Ставити же ма-
ло· такоже пома-
зати црѣ· тако
сали о севѣ црѣство-
ваша·
Я не о нѣ мънѣ: ←
Отъ сего стѣн мн-
хеасъ· не тѣ-
пл граднина· си-
она вѣ крѣвѣхъ·
Иможе хожеши ю-
елла вѣ неправъда-

200a

Хъ. ←
Старѣншиналиъ
иго съ мъздами
сѫдащемъ.
И жърьцемъ зълѣ
отъвѣщаижщемъ:
И пророкомъ на сре-
брѣ хвѣхвоуиж-
щемъ
Бъ негоже мѣсто
вѣдѣть.
Снонъ. акты ии-
ва разоретъ сѧ. ←
И ермъ. акты кж-
ша паждыя вѣ-
дѣть.
И гора домовънага.
въ лжгъ джерад-
вты намѣнитъ
сѧ. ←
Плауижща же сѧ

200b

и єрмниж исправ-
ляижшиихъ: ←
Икоже едъва иѣ-
къде тѣстніж
остатн.
Или пародъуынъ-
ниъ зъномъ: ←
Тъгда и кънаизю
проснти вѣдѣть.
И сѫди словесъ на
оврадованніе гла-
ти: ←
И мала не тожде иеже
и великтыи ддѣ
глѣ. спсн мѧ гн
глѣ. тако оскждѣ
прѣправъднвтъ:
Отъ негоже и bla-
готамъ оскждѣти
ниъ.
Акты молемъ потада-

200c	200d
и м а и г ь .	Е ъ п е п е л ѣ н въ та-
Н о н л ъ ж е на м ь н	р и з ъ є х ь .
п л а к а т н с ѣ с л оу-	Н з ъ к л о с Ѣ м і к р е н ѣ
г о ч ъ щ и н н и м ь	н а з ъ м л и п о в р ъ ж е-
т р ъ к в ъ и н к о у .	н о м ь .
г л а д о у к л ъ ѡ ф л -	Н и ъ ж е т р о ч ъ к д е н а
ш ю : ←	б ъ я с т ь з ъ м л и т а н е-
Т о л и к о о ѡ д а л и т ѣ	п л о ж е н н и е м ь .
с ѣ . т а д е н н и а п о в е-	Н отъя с ѣ н из д о м ё
л ъ к в а т н въ н и ъ -	г н ц г а в т ъ з л и в а -
х ь з ъ м ѣ .	н н и е н т р ъ к в а .
Н о с ъ ѿ в а т н а л к а-	П р и в л а ў н т н с Ѣ м і к -
н н и е .	р е н н и е м ь с Ѣ м и р е -
П р о п о в ъ є д а т н ц ъ -	н н и е :
л о в а н н и е .	У к т о ж е н а м в а к о у -
С Ѣ б н р а т н с т а р ь -	м ь . н т о п л ъ к н и ш -
ц ѣ . м л а д е н ъ ц ѣ : ←	х ь . д о с л я ж е т ь г ла-
Т ъ к л е с а о ѡ м и л и е н а : ←	г о л а : ←
Е ѿ ѿ ж е н т ъ к л и . въ	Н к ъ с а м о м о у б ъ ѿ
с т и л о по с т и г н и ж -	т а л к ъ ц ъ г л а : ←
в т ъ ш е м ь . ←	Н т а к о ж е с е в т ъ п н -